

Leerdienst vraag en antwoord 110-111 van de Heidelbergse Catechismus, Strijensas 14-12-2025

Tekstgedeelten: Lukas 12,13-21 en Mattheus 6,19-24

110 Wat verbiedt God in het achtste gebod?

God verbiedt niet alleen het stelen en beroven wat de overheid ook als misdaad ziet en bestraft. Alles waarmee wij onze naaste benadelen en zijn spullen in bezit proberen te krijgen, ziet God ook als diefstal. Zoals door geweld of juist op een slinkse manier, door het gebruik van valse maten en gewichten, bedrog met goederen of geld of door woekerrente te vragen. Daarnaast verbiedt God gierigheid en ook het misbruiken of verspillen van Zijn gaven.

111 Wat gebiedt God in het achtste gebod?

Dat ik zo veel mogelijk het welzijn zoek van mijn naaste. Ik moet mijn naaste zo behandelen, zoals ik zelf behandeld zou willen worden. Ook gebiedt God dat ik trouw mijn werk doe, zodat ik middelen heb om de armen te helpen.

Hoofdlijn van de preek: de mammon ontmaskeren

De wortel van diefstal is het willen hebben wat de ander heeft (afgunst en hebzucht). Dingen naar je toe willen halen en bij je willen houden. Dit gaat ten koste van de ander. Door de zonde zit er in ons een honger naar meer. Daardoor zijn we voortdurend op zoek, is er onrust in ons, moeten we steeds verder en hoger reiken. Dat is veeleisend en ontnemt de ruimte voor rust, ontmoeting, vrijwilligerswerk en kerkenwerk. Zelfs voor de omgang met de Heere God.

Wat drijft ons tot zo'n leven? Het idee dat meer hebben en zijn ons gelukkiger maakt en onze behoefte aan troost, geluk, succes en zingeving vervult. Onze tijd maakt het meer als de norm, het is deel van wat we zien als geslaagd leven.

Dr. Kees van Ekris: afgoden kun je ook omschrijven als invloedssferen die ons losweken van God. In die zin kun je de honger naar meer, het onverzadigbare ik, als een afgod zien. Kijk maar naar wat het je lijkt te brengen: troost, rust, veiligheid, aanvaarding. Het zijn woorden die de Bijbel gebruikt voor het leven met de Heere God. De jacht naar meer belooft je dat je dit ook zonder God kunt krijgen. Het belooft je dat je die diepste bestemming kunt vinden in aardse dingen. De hebzucht en geldliefde is in de Bijbel een afgod met een naam: mammon.

Maar je kunt geen twee heren dienen (Mat. 6). Of je zoekt het op aarde, of je zoekt het in de hemel. Wie het op aarde zoekt, zal nooit vervulling vinden (Prediker 5:9). De Heere Jezus noemt je dwaas als je het in aardse overvloed zoekt (Luk. 12). Mammon trekt je leeg en laat je dan vallen, zoals elke afgod dat doet. Het evangelie vertelt ons van rust voor wie moe is (Mat. 11), dat Christus die rijk was, arm werd, om armen rijk te maken in God. Hij heeft de machten overwonnen en biedt een bevrijd leven aan.

We moeten ons verzetten tegen die verkeerde invloed. (1) Vrijgevigheid als een ontgoddelijking van geld. (2) De kerk als plek om je te laven aan de werkelijkheid die vol is van Hem, tegen de leegte in de wereld om je heen. (3) Het je laten tegenspreken door het Woord, vernieuwd worden in je denken. Waar je schat is, zal ook je hart zijn.

Ter overweging/bespreking:

- Herken je die invloedssfeer van het jagen naar meer in je eigen leven? Waar merk je dat dit concreet aan je trekt?
- Als je kijkt naar waar je hart sneller van gaat kloppen, waar je in investeert en naar wat je aandacht in beslag neemt, wat zegt dat dan over waar jij je schat zoekt: op de aarde of in de hemel?
- Helpt (jo)uw geloof je om niet mee te gaan met deze macht/invloed en ervaar je de gemeente als plek waar je geoefend wordt en gestimuleerd om je tegen de 'machten van deze tijd' te verzetten? Zijn er dingen waar je nee tegen zegt, om daarmee ja te zeggen tegen de Heere God?